

тивісм супроти раціоналізму. У духовім житю треба закинути сталі вартости; бо нема в нїм можности закінчення їх. В релігійній філософії стала неможливою віра в одну обсолютну релігію. В етиці неможливим оден систем.

Також на тім полі, з якого виходить раціоналізм, на полі математичних природничих наук настала велика зміна. Головним знаменем раціоналістичного понимания природи є монїзм, Проповідь одноцільности всіх річий, всього. Всі правила можна після него вивести з одного правила сьвіта. Але і тут дійшло до того, що н. пр. Ненгі Bergson уважає понятє правила не даючим примінити ся до душевного ставання. Помиляв ся також монїзм в тім твердженю, що всі природні процеси являють ся нам простійшими та нагляднійшими, чим близше їх пізнаємо. Стало ся однак противне.

І в біольогії нині велика течія, що не позволить зводити органічного житя на неорганічне. Г. Герц є проти перенесеня механіки на біольогічне поле. Так само не можна зводити духових процесів на фізіольогічні. Матеріалїзм як психольогічна теорія дефінітивно кинений. Проґ. Вільгельм Єрузалєм називає психо-фізичний паралелїзм монїстично-зверненим дуалїзмом. Дедукція, головний метод раціоналізму, нині без найменшого значіння супроти житя. Тому каже Bergson: »Було би ся